

A vakfoltok

Vékony Dorottya műveiről

*Köldököm ferdén előreugrik, bőröm felreped, mint a szilva,
derekam, combom csupa párna, készül a puha ringatásra*
Szabó T. Anna: Hangok a várakozásban

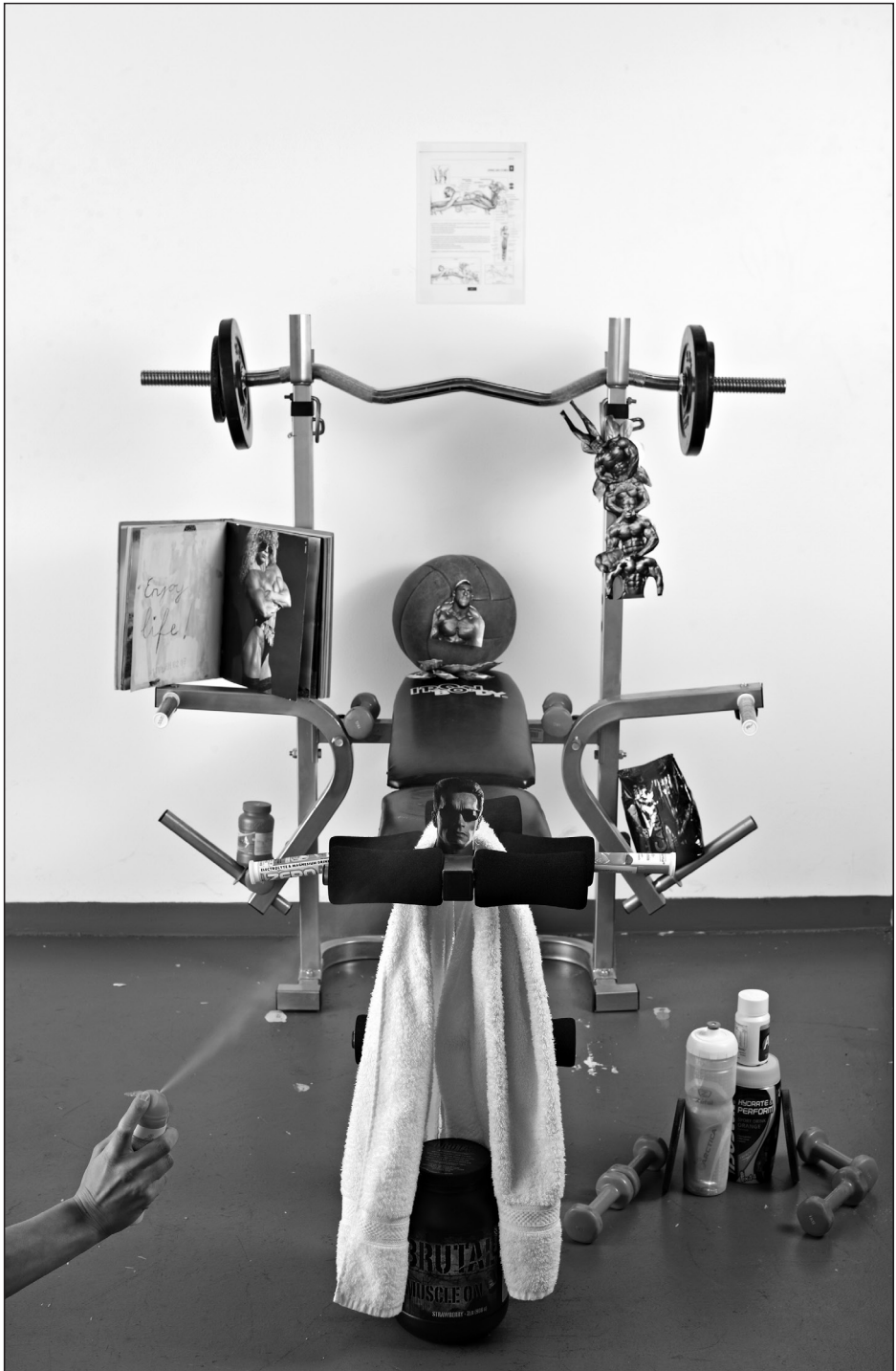
A nyugati művészet történetén szinte közhelyszerűen vonul végig a női test idealizálása és – bizonyos korokban – szexualizálása. Ezzel párhuzamosan, de jól elválasztottan folyamatosan jelen van az anyaság mint morális, családi jelenség, de a kettő fizikai összekapcsolása csak kifejezetten ritkán történik meg. A Krisztus születését ábrázoló mozaik a Santa Maria in Trasteverében nem a szülést/születést mint aktust, hanem annak végeredményét, a gyermekágyban pihenő, illedelmesen felöltözött anyát ábrázolja. Nem véletlenül okozott máig tartó botrányt Courbet *A világ eredete* című festménye; félredobta a klasszikus aktábrázolás szabályait, és a női test meztelenségét közvetlenül mutatta be.

48

Vékony Dorottya éppen ezek a vakfoltok, a testtel kapcsolatos ki nem mondott helyzetek, folyamatok, elvárások érdeklik. 2018-as *Szájterpesz* című kiállításán a korunkban esztétikai-morális értelemben fetisizált testrészt, a fogakat vizsgálta. A szép, rendben lévő fogsor a testi szépség egyik alapkövetelménye, a köré épült speciális orvosszakmai és esztétikai beavatkozás azonban csak mint szükséges rossz háttér munkaként él a tudatunkban. A művekben Vékony a dentálhigiéniai eszközök segítségével ért el egyszerre megvilágító és elidegenítő hatást. Ezután fordult figyelme a nőiség, a szülés és a vele együtt járó, de ki nem mondott események és választások felé, mint amilyen a vetélés, a terméketlenség és az abortusz. Vékony számára a női test nemcsak a vágy tárgya (bár ezzel is foglalkozott 2016-os *Would you be so kind as to undress, would you be please attracted to me* című sorozatában), hanem egy potenciálisan termékeny entitás, ami nem feltétlenül képes élni saját adottságaival és lehetőségeivel. A *Venus of Potato* fotósorozat krumpliból építi fel a willendorfi Vénusz jellegzetes formáit, és hagyja lassan összeszottyadni tárgyát. A *Source of Care* egy nagy méretű installáció, ahol a hozzá közel álló nők mellét mintázta meg, mint egy önkeringető szökőkútrendszer. A női test egyik szexuálisan fetisizált elemét emeli ki a mű, és helyezi vissza eredeti kontextusába, az életadó táplálás folyamatába.

A szülés egyszerre kimondottan testi és spirituális folyamat, ezt mutatja be az *Erőszak nélkül*, egy kétcsatornás videóinstalláció. Egyszerre mutat be különböző vajúdási pozíciókat imitáló embereket és barlangászokat, illetve tartalmaz interjúkat a szülési, vajúdási élményekről, egy olyan helyzetről, mely bármily természetes is, mégis a kimondhatatlanság és kibeszélhetetlenség aurája lengi körül.

Gárdonyi László

Vékony Dorottya: Fitness oltár